NAPOLEON BONAPARTE
ZIJN MEDISCH DOSSIER
VERKLARENDE ONTHULLINGEN?

Antwerpse geneeskundige dagen 19-09-2024

Inleiding en beeldvorming

- casuïstiek
- medisch dossier
- impact op militaire debacles

Conclusie en relevantie

200STE VERJAARDAG OVERLIJDEN

AU DELÀ DU MYTHE 2021

GUILLEMIN GARE LIÈGE

DE MYTHE VOORBIJ

OBJECTIEF EN KRITISCH

CREDIT	Debet
urbanisatie	
scheiding kerk en staat	herinvoering slavernij en adel titels
metriek stelsel	minachting gewone volk en vrouwen
achternamen	nepotisme
code napoleon	
égalité	3 miljoen jonge mannen de dood ingejaagd
kunstverzamelaar	

I CASUÏSTIEK

- *‘Pourquoi le génie de Napoleon parut il decliner dans les dernières années de sa vie?’*
- *Chouard 1988*

Somnolentie

1803 in slaap gevallen tijdens de staatsraad

1805 Elchingen, slaapt op een stoel voor de generaals

1812 'une somnolence invincible' 'Absences?

1813 Voor de slag van Bantzen twee uur geslapen op de grond

1815 twee dagen voor Waterloo vindt général Reille hem op de grond liggend en hoort hij nauwelijks wat er gezegd wordt

Laatste uur voor de strijd gaan slapen

'une dormeuse' *'mes sommeillages'*
'le sommeil qu'il avait maîtrisé jusque-là le maîtrisait à son tour'
Chaptal

INTERPRETATIE CHOUARD 1988

Deze slaapaanvallen overdag zijn het gevolg van een slaapapnoe syndroom SAS

Morfologische oorzaken

- korte nek
- retrognathie
- afwijkend neustussenschot
- macroglossie

BESLUIT CHOUARD

1 De ontstane slaapstoornis bij dag en nacht zou geleid hebben tot het cognitief verval

2 Indien het SAS behandeld zou zijn de geschiedenis zou anders verlopen zonder de latereoorlogen met een eengemaakt europa

3 Voor de slaapproblemen overdag is er geen andere verklaring dan SAS

,

II MEDISCH DOSSIER

CHRONOLOGISCH

Malaria
Schurft
Tuberculose
Urethrastrictuur
Bovenste luchtweginfecties
Hemorroïden
Slaapstoornis met hypersomnolentie

Hypofyseletsel
Pickwicksyndroom
Traumatisch hersenletsel
Epilepsie
Intoxicaties
Levercirrose
Maagkanker
Psychopathologie

1913 THE LANCET GUTHRIE

NAPOLEON SUFFERED FROM DEFICIENT HORMONE PRODUCTION

DYSTROPHIA ADIPOSO-GENITALIS

- increasing obesity
-associated somnolence
-testicular atrophy
-feminization, with loss of hair from the trunk and limbs and a reduction in the need to shav
-reduced libido, and finally impotence
- smaller penis
-change in temperament, apathy, fatigue, lassitude, and headache
-chillings *'sense of chillingness'*

AUTOPSIE RAPPORT WALTER HENRY

1821

‘the whole body was deeply covered with fat ...

the skin was noticed to be particularly white and delicate as were the hands and arms.

indeed the whole body was effeminate.

there was scarcely any hair on the body and that of the head was thin, fine and silky.

the pubis much resembled the mons veneris in women.

the penis and testicles were very small

1838

partes viriles exiguitatis insignis, sicut pueri, oidebantur

PICKWICKSYNDROOM

Een ander ontstaansmechanisme voor de hypersomnolentie

Abdominale obesitas met druk op het middenrif, te samen met de beperkte thoraxexpansie, leiden tot hypercapnie met hypoventilatie

2011 the medical mystery of napoleon bonaparte an interdisciplinary expose´

Alessandro Lugli,

Modeling trouser sizes with control data suggested a weight increase

in 25 years from 67 kg to 90 kg by 1820

HYPOPITUARISME ONTSTAAT NIET ZOMAAR

HET KOETSONGEVAL 1803

Tijdens een rit in hun residentie st cloud nam Bonaparte de teugels over

Toen de vier paarden, in galop, plots halt hielden kantelde de koets en viel hij 3 meter naar beneden

N, had een hoofdwonde en verloor het bewustzijn

Hij beschrijft zelf in 1805 aan zijn broer zijn mentale en gedragsveranderingen sedertdien

Did Napoleon meet his Water-l'eau? DMU professor says French emperor was killed by an obsession with Eau de Cologne

NIET TRAUMATISCHE VERKLARING VOOR HET HYPOFYSELETSEL

2022 DMU professor Haris Leicester

‘Did Napoleon meet his Water-l'eau?’

Did Napoleon meet his Water-l'eau? DMU professor says French emperor was killed by an obsessio

‘FRENCH EMPEROR INTOXICATED BY HIS OBSESSION WITH EAU DE COLOGNE’

At least 20 years he was bathing his body in it, pouring it over his head and, in some cases, he was quite literally lapping it up.
He took bottles with him during his military campaigns.
Records show he was going through two to three bottles a day
He was convinced eau de Cologne was a protection for many diseases

Eau de Cologne is produced since 1792 ‘for the rich’
The Essential oils in it act as ‘endocrine disruptors’
Topical application led to gynecomastia
Also inked to seizures
liver cirrhosis
gastric cancer
Feeling cold of N, (fire in summer) suggest hypothyroïdism

‘UN TRAIN PEUT EN CACHER UN AUTRE’

Als het hypofyseletsel traumatisch is kunnen er ook hersenletsels zijn

TRAUMATISCH HERSENLETSEL

The Lancet in 2017

Traumatic brain injury komt veel vaker voor dan gedacht.
beeldvorming heeft meestal weinig aantonende waarde
ook bij de ‘milde’ vorm kan laattijdige en langdurige schade volgen.

Endocrinologe Van der Eerden beschrijft hoe het hormonaal deficit ook kan ontstaan na trauma capitis zonder schedelletsel, hersenbloeding of ruptuur van de hypofyse.

Verzekeringsartsen en de voetbalwereld kijken voorlopig nog de andere kant op

EPILEPSIE

‘at an “entrevue nocturne” in 1803 mlle georgina screamed as napoleon fell back unconscious and went into a convulsion, only to find herself in bed beside him,
with josèphine standing at the door with palace staff around her’

in 1804 vermeldt het dagboek van een hofdame:
‘N. suffered from his nervous complaint or epilepsy to which he was subject’.

in 1805 beschrijft kamerheer Constant: ‘N. lying in bed with his mouth wide open gurgling inarticulate sounds and roused him only to be told of an horrible dream...

Les absences alarment ses proches dès 1812, et font même chuchoter le mot d'épilepsie.

PSYCHOPATHOLOGIE VAN NAPOLEON

2021

'the eagles falter' Dr Coss

- narcistische persoonlijkheid
- depressiviteit (suicidepogingen?) mogelijk bipolair
- onvoldoende tekens aanwezig van een ptss
- sexuele geaardheid?

nb himself

see doctor, what lovely arms, what smooth white skin without a single hair!
what rounded breasts – any beauty would be proud of a bosom like mine

MEDISCHE COMPLICATIES GEDRAGSVERANDERING

1805
Pepte zich steeds meer op tot een woede uitbarsting

Personencultus: protserigheid en pathetisch

‘Hij is opvallend lelijk dik en opgezwollen zijn grote ronde ogen rollen griezelig in zijn kassen’

Dacht dat hij onfeilbaar was, geen fout toegeven, verdroeg steeds minder tegenspraak

Angst en beven van de genodigden op recepties

1808
’De keizer is gek helemaal gek hij richt zichzelf en ook ons ten gronde’

Stelde beslissingen uit, loom en gevoelloos, overzicht verloren, weigerde onderhandelingen,

‘Ik herken hem niet meer: afwezig, wankelmoedig, weifelend, hij praat in plaats van te handelen’

1815
Waterloo: burn out

III IMPACT OP MILITAIRE DEBACLES

1807 Eyla: geen winst wel 18.000 fransen gedood afgang begon

1808 moest zich overgeven aan de Spaanse opstandelingen

1809 slag van Aspern bij Wenen: Fransen teruggedrongen met zware verliezen

1812 Moskou: zelfvernietigingsdrift van 675.000 soldaten nog 18.000 over

1813 Oostenrijk en geallieerden: pijnlijke nederlagen

1813 Leipzig tegen geallieerden: 60.000 doden enorm prestigeverlies

1814 Parijs wordt ingenomen mocht nog keizerstitel behouden in Elba nam een dosis vergif

1815 Waterloo: 40,000 doden Moest asiel vragen aan zijn Britse vijand Probeerde te vluchten naar Amerika

CONCLUSIE
VERKLAREN DE ONTHULLINGEN HET VERVAL?

ACUTE

- BLW
- HYPERSOMNOLENTIE
- HEMORROÏDALE TROMBOSE
- LAUDANUM IN OVERMAAT

PROGRESSIEVE

- HYPERSOMNOLENTIE DOOR SAS HYPOFYSE EN PICKWICK
- POST TRAUMATISCH HERSENLETSEL
- INTOXICATIE ESSENTIËLE OLIEËN
- PSYCHOPATHOLOGIE

RELEVANTIE

Na twee eeuwen komen nieuwe data en interpretaties tevoorschijn vooral in de internationale literatuur

Historisch : verbanden tussen de medische en militaire complicaties

Klinisch : waakzaamheid voor hormoonverstoorders

Medicolegaal : evaluatie van hoofdtraumata

Politiek : *wake up call* voor de dyade ‘macht&ziekte’